

תומר ספיר, "אבל למה אני שומעת את הצרצרים, עכשיו בוקר", 2022. צילום: תומר ספיר

התערוכות מעוררות עניין, הטקסט המלווה אותן לא

למרות הטקסט המביך, רוב תערוכות היחיד במקבץ "אזורי מחיה" במוזיאון פתח תקווה מעניינות. בין המופשט לפנטסטי, ובין המושגי לסיפורי, יש מה לראות

- קריאת זן
- שמרו
- 6
- 📺
- 📧

שמונה אמנים ואמניות ישראלים הוזמנו להציג תערוכות יחיד במוזיאון פתח תקווה. עד כאן טוב ויפה וראוי ואפילו נדרש משום שתפקיד מרכזי של מוזיאון לאמנות הוא להציג אמנות עכשווית מקומית. כבונס, רובן מעניינות.

אבל מדוע כל הטוב הזה ארוז בטקסט מביך בתירוץ שאפשר לעשות לו "נזור הדבק" לאינספור מקבצי תערוכות "המציעות פרשנויות למרחב החמקמק של ההווה" זה הולך ומחמיר, אולי מכמיר לב אפילו, במשפט הבא: "תחושות של מבוכה ותהייה, הצפה וחרדה, קסם ואימה, מתערבבות ונמהלות בכל אחת מן התערוכות (רבאק, בכולן) כל התחושות הללו? המעלות שאלות לגבי תודעת החיים במציאות החצויה בין ההווה הפיזית והחומרית לבין זו הדיגיטלית-וירטואלית". למרות שכל הטקסט אצרות הוא בן שתי פסקאות, בהמשך יש גם משהו על "משמעותם האסתטית, החברתית והמוסרית". ווא. באמת קשה לסמן רף יותר גבוה של ציפיות, או שמא של חרדה, קסם ואימה.

פיטר יעקב מלך, "למה השמים כחולים", 2022. צילום: אלעד שריג

עם ההבטחה הזאת נכנסתי ולמולי שכחתי מהקשקשת הזאת. בכמה מהאולמות ממש נהניתי. למשל מ'What to Watch', עבודות הקיר הגדולה בכניסה שיצר פיטר יעקב מלך מצויירי תלמידים שהצטברו-נשכחו-העלו אבק במחסן התיכון שבו הוא מלמד. מלך הפך את הציורים לפסלי עיסות נייר ומהם בנה את התבליט שהפך למחווה כפולה: הן למורה שלו, האמן פסח סלבוסקי, והן לעמל הנשכח של תלמידים שנמצא שימוש לעשייתם. עוד נמשכת השרשרת. מלך משלב בין האישי, העשייה החינוכית-חברתית שלו, וקריאה להשתתף בתהליך גם בשני הפרקים הנוספים בתערוכה שלו. ב"למה השמים כחולים" נפרש ויטראז' ארוך על החלונות העליונים של המוזיאון ובו מתוארים הקשיים של בנו בהתמודדות עם מחלה קשה. תהליך הפנמת הסיפור דומה לזה שעברו דורות של מאמינים נוצרים שלמדו על ייסוריו של ישו כשהלכו לאורך קירות של קתדרלות, או הרימו

ראשם אל הוויטראז'ים.

דינה גולדשטיין, "מעשה להטים", 2022. צילום: אלעד שריג

למרות שכמעט אין קשר בין התערוכות אפשר לאגד אותן לשני מקבצים. הראשון נרטיבי ביסודו. "מעשה להטים" של דינה גולדשטיין (שאצר איי-גיי וייסברד) ממשיכה את העיסוק העכשווי בטכניקות פרה-קולנועיות של הראייה, כמו בתערוכה "על קולו של חוד" במוזיאון הרצליה. גולדשטיין גורת-בונה, צובעת ומרכיבה תיאטרונים וזוטא תלת ממדיים, מסתובבים, מנצנצים ומוארים. יש בהם שלל סצינות סיפוריות ואגדתיות שמצליבות בין מזרח למערב, בין האפשרי לפנטסטי, ובין העכשווי להיסטורי, כמו בצלילה לחלום או מחילת הארנב.

גיל אלקבץ, מתוך סרט האנימציה "בצבוי", 1983. צילום: גיל אלקבץ

בשבילי התגלית היא מקבץ סרטי האנימציה של המאייר, קריקטוריסט ואנימטור גיל אלקבץ שמת בשנה שעברה. ההקרנה של יותר משעה של סרטים של מי שיצר את קטעי האנימציה לסרט הפולחן "ראן לולה ראן" זוכה בפרסים בינלאומיים רבים, ממשיכה את המגמה החשובה של הכרת האנימציה כבשר מבשרה של האמנות (ראו התערוכה של דוד פולונסקי במוזיאון תל אביב) ושל התפתחות התחום בישראל.

נקודת המוצא בתערוכה השאפתנית בסבב היא שאלה שהפנתה אל תומר ספיר בתו הקטנה: "אבל למה אני שומעת את הצרצרים, עכשיו בוקר". בארבע שנים שחלפו מאז אותו בוקר לא התגבשה אצל ספיר תשובה מובהקת, או משהו שאפשר לזהותו כדיאלוג עם אותה שאלה. יש במיצב הגדול שכולל סרטי וידיאו, תצלומים, פסלים, טקסט, ציור וגרפיטי, חלונות שנפתחים למגוון רחב של נושאים מאוטוביוגרפיים ועד אקולוגיים. למרות רגעים מעניינים, ריבוי השפות והחומרים, ובעיקר חצי הרמזים שנורים לעבר מגוון רחב מדי של מטרות, נותרתי בתחושת החמצה ובלבול. בדרך מהשאלה התמימה השבילים התפצלו ליותר מדי כיוונים. חלקם לא מעניינים. אחרים, גם אם הם מפתים, נותרים סתומים.

בשבילי התגלית היא מקבץ סרטי האנימציה של המאייר, קריקטוריסט ואנימטור גיל אלקבץ שמת בשנה שעברה. ההקרנה ממשיכה את המגמה החשובה של הכרת האנימציה כבשר מבשרה של האמנות

אלכסנדרה צוקרמן, "מגורות צבע", 2022. צילום: אלעד שריג

מקבץ התערוכות השני מופשט, מושגי וחומרי. הסדרה "מגורות צבע" של אלכסנדרה צוקרמן, כשמה, מטפלת באופן עדין בשני היבטים מרכזיים של הציור המודרני – צבע וצורה. צוקרמן ציירה בניר פסטל בגוון אחד על כל אחד ממשטחי הנייר. המשטחים כולם בגודל זהה, אבל כל אחד מהם גזור קמעה באופן שונה, בהשראת המגורות שחולקו עם חוברות "בורדה" לתפירה בבית. גם בתוך כל אחד מגוני הצבע מתגלים תת גוונים, כתמים, מריחות, התבהרויות. בעוד השוני הראשוני בין הצבעים בולט לעין, התבוננות אטית וקפדנית מגלה את הבדלי הצורה והגוון המינוריים. התוצאה היא סדרה מינימליסטית מרהיבה שממשיכה את העיסוק של צוקרמן בקשר שבין "מלאכות נשים" למודרניזם קלאסי.

עמי רביב, "שקיעות", 2022. צילום: אלעד שריג

גם "שקיעות" של עמי רביב כולה מלבנים (כמעט) מונוכרומטים. אלא שהעניין של רביב אינו צורניות וצבע, אלא פעולה, מרחב, והמעבר של חומר בין מדימים והגדרות. את רישומי הגוף שלו רביב מפסל בעץ, ועל הלינוליאום שבו הוא עוטף אותם הוא צובע שדות צבע אחיד. חלק מהמלבנים שנראים כמו טופוגרפיה תלת ממדית נשארים תלויים על הקיר כציורים, ואחרים מוצבים בחלל הארוך כפסלי דלתות מסתובבות וקירות ארעיים. למעשה, "הסיבוב" הוא של החומרים בתוך החלל, מהנף החוצה ובחזרה.

מאיה כהן לוי, "נוף אדמה", 2022. צילום: אלעד שריג

האולם שבו מוצגת התערוכה של מאיה כהן לוי, "נוף אדמה", מגשר בין האגף "הסיפורי" לאגף "המופשט" באגד התערוכות. הציורים הגדולים ואחד קטן נראים מרחוק כמו מחוות נ'קסון פולוקיות: טפטופים, קווקוים וניזלות צבע, והחלל כולו כתשובה מקומית לקתדרלת הציורים השחורים של מארק רותקן. אלא שהדגש הוא על המקומי שהולך ומתברר. שדות קיץ צרובים, אבנים, קוצים, משחקי אור וצל, אדמה יבשה חומה ושמים בוהקים. מתוך מה שנראה לכאורה ציור מופשט בוקע הנוף הישראלי הכה מוכר, נדר תיל, ואפילו צללית של דמות שמעזה להסתובב במרחב החשוף הלוהט.

- פרסומת -

בניכוי המלל, בין המופשט לפנטסטי, ובין המושגי לסיפורי, יש מה לראות.

**"אזורי מחיה: שמונה תערוכות יחיד". אוצרת: אירנה גורדון. מוזיאון פתח תקווה
לאמנות, ארלוזורוב 30. שני, רביעי, שישי, שבת 10:00-14:00, חמישי 10:00-20:00
16:00. עד 29.4**

הארץ

הצג עוד

מערכת | הנהלה | מדיניות פרטיות | תנאי שימוש | צרו קשר | רכשו מינוי | ביטול מינוי דיגיטלי | שאלות ותשובות | פרסמו אצלנו

חדשות, ידיעות מהארץ והעולם - הידיעות והחדשות בעיתון הארץ. סקופים, מאמרים, פרשנויות ותחקירי עומק באתר האיכותי בישראל © כל הזכויות שמורות להוצאת עיתון הארץ בע"מ